

Науковцям потрібно об'єднувати зусилля

На цьому наголосив заступник міністра освіти і науки України М. Стріха під час зустрічі з науковцями, евакуйованими з тимчасово непідконтрольних українській владі територій, яка відбулась у Міністерстві освіти і науки 12 жовтня 2015 р. Також у заході взяли участь Ю. Гамота – визначний американський учений українського походження та Н. Артюховська – представник CDRF Global в Україні.

На зустрічі були присутні науковці з Донецького національного університету (м. Вінниця), Донецького фізико-технічного інституту НАН, Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії НАН. За словами заступника міністра, сумарно близько 12 тис. науково-педагогічних і наукових працівників евакуйовані з тимчасово непідконтрольних українській владі територій разом з 26 університетами та інститутами. Проте все лабораторне обладнання, бібліотеки тощо згаданих установ лишилися в окупованих містах Донбасу, і зараз міністерство докладає великих зусиль, аби забезпечити повноцінну наукову й освітню роботу евакуйованих установ у нових тимчасових місцях дислокації.

Цю роботу міністерство координує з громадськими організаціями, зокрема, з Українським фізичним товариством, що має власну програму допомоги вченим-переселенцям, у рамках якої, за сприяння Італійського фізичного товариства, відкрило новий комп'ютерний клас для фізико-технічного факультету ДНУ у Вінниці, придбало для евакуйованих університетів сучасні україномовні підручники з фізики, організувало поїздки вчених-переселенців на міжнародні конференції. Саме УФТ стало ініціатором зустрічі евакуйованих учених у такому форматі.

У своєму виступі Ю. Гамота підкреслив, що нині Україна перебуває в тяжкому економічному та воєнному стані, тому проблема переселенців торкнулась усіх сфер діяльності країни, у тому числі й наукової. На його думку, евакуйовані науковці повинні отримувати допомогу через комунікацію з американськими університетами, а також з людьми, які працюють у науковій сфері США. «Американське фізичне товариство, яке допомогло Україні 23 роки тому, готове робити це і надалі», – зазначив вчений (у 1992–1993 рр. Ю. Гамота реалізував програму грантів від АФТ і надав допомогу близько 1000 українським ученим).

За словами Ю. Гамоти, треба зробити все для того, аби співпраця й обмін між американською науковою спільнотою та українськими науковцями продовжувались. «Треба розробити контактну базу людей у США, які зацікавлені у співпраці з українськими вченими. Головна проблема в тому, що у американських та українських науковців немає належного контакту». Ю. Гамота вважає, що українці мають великий потенціал, щоб виробляти

власну продукцію, але для цього необхідно впроваджувати науку у виробництво.

Заступник міністра М. Стріха зауважив, що українські науковці, на жаль, поки не налагодили активну співпрацю з бізнесом, як це практикують американські вчені. «В Україні бізнесу донедавна вигідніше було отримати прибуток заплативши хабара та отримати вигоду не з упровадження нових технологій, а за іншими схемами. Але ми зараз намагаємося змінити цю ситуацію», – розповів заступник міністра.

Під час засідання Координаційної ради Українського фізичного товариства, яке продовжило цю зустріч, обговорювався комплекс питань стосовно лабораторного обладнання, фінансування наукових програм і грантів, проведення вебінарів. Однією з проблем, яка стримує розвиток науки в Україні, науковці вважають радянську ментальність, яку необхідно змінювати на світову. Також учені наголосили на важливості отримання додаткових коштів для фонду фундаментальних досліджень. Було домовлено про посилення організаційних каналів, що інтенсифікують зв'язок українських учених з міжнародними партнерами, про доступ до баз даних та електронних ресурсів.

Для довідки. Ю. Гамота – зарубіжний член НАН України, професор фізики і директор Інституту науки та технології при Мічиганському університеті (США), директор з наукових досліджень у Пентагоні, громадський діяч, активний член Американського фізичного товариства США, автор багатьох наукових досліджень, зокрема, п'ятитомника «Наука, технологія та конверсія в Україні».

CDRF Global – некомерційна організація із США, яка сприяє розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва за допомогою грантів, технічних ресурсів, навчання. У червні 2015 р. ця організація створила спеціальний Фонд підтримки українських учених і підприємців, головне завдання якого – допомога вченим Донбасу (**Максим Стріха: Науковцям потрібно об'єднувати зусилля // Міністерство освіти і науки України (<http://g.ua/DAdQ>). – 2015. – 13.10).**